

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica štev. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrtletna . . . „ 1.—
Posam. štev. . . „ 0-10

Št. 3.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1909.

Leto V.

J. S. Z.

Od ponedeljka naprej se od pol 7. do pol 8. ure zvečer vsak delavnik sprejemajo člani in članice v J. S. Z. v prostorih S. K. S. Z.

Za staro pravdo.

V državnem zboru se je v sredo zopet pričela obstrukcija, ker je »Slovanska Enota« sklenila, da nadaljuje boj s sedanjo nam Slovanom skrajno sovražno vlado, s tisto vlado, ki hoče avstrijsko slovansko večino potisniti ob steno, da bi vladala nemška manjšina proti slovanski večini v naši državi.

Tega Slovani nočemo, ne moremo in ne smemo dopustiti. Splošna in enaka volilna pravica se po delavstvu ni zato izvajala, da bi Nemci zatirali in pometali s Slovani. Ne, tega tudi slovansko delavstvo ne pripusti in najodločnejše zahteva, da mora biti Slovan enakopraven z Nemci. Socialna demokracija tega ne razume. Zato dela na to in hujska tudi slovansko delavstvo proti tistim slovanskim strankam, ki se bore za staro pravdo, zato, da dobi Slovan tiste pravice, ki mu grejo celo po avstrijski postavi. Prav dobro znamo, zakaj da tolčejo socialni demokrati svoj tamtam proti upravičenemu boju slovanskih poslancev za pravice Slovanov. Socialni demokrati morajo čivkati, kakor jim to ukažejo njihovi gosposki voditelji, ki jih je ubogi, izmozgani, s strankinimi davki preobloženi socialno demokratski volivec poslal v državni zbor. Gospodje voditelji socialne demokracije so po shodih in v svojem časopisu zelo, zelo bojevit, a deroči socialno demokratski volkovi pred svojimi volivci so ponižne ovčice v državnem zboru, ki zobljejo krmo, katero jim ponuja vlada. Gre se jim za desetake, zato tako upijejo in kriče in zabavljajo, češ, da se z obstrukcijo škoduje delavstvu, ker se ne morejo skleniti trgovinske pogodbe z balkanskimi drža-

vami, dasi sami dobro znajo, da je na Ogrskem doma tisti hudir, ki se upira takim trgovinskim pogodbam, s kakršnimi bi bilo ustrezno tudi delavstvu. Sedanji socialno demokratski nastop proti upravičenemu boju slovanskih poslancev za slovansko enakopravnost nasprotujejo socialni demokratje, ker tudi sedanja socialna demokracija v svojem bistvu sovraži Slovane ravno tako, kakor so nas sovražili njeni ponemčeni judovski ustanovitelji.

Sedanji boj proti nemški prevladi pozdravljamo timbolj, ker vsa javnost zna, zakaj da se pravzaprav gre. »Slovanska Unija« je zahtevala med drugim, da moramo imeti tudi Jugoslovani v kronskem svetu Jugoslovana. Nemci so storili vse, da to preprečijo, ker ne privoščijo, da bi po njih prezirani in zaničevani Jugoslovani imeli kaj pravic, ki jim gredo po važnosti jugoslovanskega naroda. Zato boj, zato odločen nastop slovanskih poslancev, ker Nemcem se mora pokazati, da se Slovani ne pustimo več tlačiti, da se prav nič ne bojimo nemške pesti in nemške sile.

V tem smislu pozdravljamo boj, ki se bije zopet v državnem zboru. Slovensko krščansko socialno delavstvo navdušeno pozdravlja boj, ker zna, da brez boja in brez žrtev ni mogoče, da Slovani in da Jugoslovani izvajemo »Staro pravdo«. Naj pride, kar hoče, ne strašimo se. Boj za obstoj Jugoslovana, boj za enakopravnost avstrijskega Slovana se mora edinole končati z našo zmago.

Živio vojska!

Tobačno delavstvo.

Taki-le sol!

Socialni demokrati so začeli med tobačnim delavstvom gonjo, češ: zboljšanje starostne preskrbe je odklonjeno. Začeli so nabirati podpisov pri tobačnih delavcih za neko spomenico, katero bi baje poslali zaradi tega menda glavnemu ravnateljstvu na Dunaj.

Pri tem so ti ljudje postopali tako, da se more misliti, da ne upoštevajo organizacije. Ljudje, ki vpijejo, da je le potom organizacije mogoče priti do cilja in si zboljšati položaj, so pri tem prezrli ljubljansko organizacijo tobačnega delavstva — ker je krčanska. Tako postopanje se obsoja samo. Mesto se dogovoriti o skupnem nastopu z našo organizacijo, so lovili posamezne delavce in delavke, da bi se vjeli na lim. Toda ni šlo. Delavstvo, ki se zaveda svoje organizacije, ni hotelo iti na lim ljudem, od katerih je bilo že nešteto krat nafarban. Tako je prav!

Sicer je bila pa tudi cela zadeva v namen agitacije za socialnodemokratsko stranko debelo zlagana. Socialna demokracija brez laži ne izhaja. Resnica je, da tedaj zadeva še ni bila rešena. Posvetovanje in sklepanje o starostni preskrbi tobačnih delavcev je bilo v finančnem ministrstvu v soboto, dne 6. t. m., dopoldne. Kako je izpadla rešitev, danes še ni objavljeno. Da bode o tem v ministrstvu razprava o tem času, so morali socialni demokrati po svojih zaupnikih zvedeti. Zato je bilo treba hitro naročiti nekaj centov farbe. Socialnodemokratski farbarji so hiteli z velikimi čopiči nerodno farbat delavce, češ: Hitimo! Ako se nam posreči ta laž, potem bomo mi lahko rekli, da je naša zasluga in naše delo, da se je zboljšala starostna preskrba. Hvala delavski zavesti se jim ta nakana ni posrečila. Starostna preskrba se bode gotovo zboljšala. K temu pa je v prvi vrsti pripomogla krščansko-socialna organizacija ljubljanskega tobačnega delavstva z neumornim delom. Sicer je pa poslanec Gostinčar v proračunskem odseku o priliki proračunske razprave za tekoče leto zahteval, da se uredi in zboljša starostna preskrba tobačnih delavcev. Evo dotične zahteve, ki je natisnjena v proračunskem poročilu:

Finančno ministrstvo in c. kr. tobačna režijska se opozarjata na sledeče delavske zadeve:

1. Vpeljava 5lurnega delavnega tedna s popolnim prostim sobotnim popoldnevom.

Carska zločinstva.

(Dalje.)

»Avel,« — tujčev glas čudno doni, — »ti vprašaj po vzroku smrti moje matere, mojega brata? Vidi, tisti vzrok zove se Néron!«

»Néron, Cezar? Kaj je učinil grozovitnež?«

»Čuj! Med svojim potovanjem skozi Grecijo se je venčani slepar javno izkazoval za citareda^{a)} v Ahaji. Gledišče je bilo polno, da se je vse trlo; kogar ni gnala radovednost, gnil ga je strah, da bi se njegova ne navzočnost ne tolmačila napačno, kar bi znalo imeti slabe posledice. Ni je bilo hiše v mestu, ki bi ne poslala svojega zastopnika, ker je imel Néron imenik vseh prebivalcev in je ukazal ostro preiskavo proti tistemu, ki bi si bil upal izostati, ko se je zapovedovalec sveta ponižal do igralca. Tako oster je bil, tako lakomen po slavi, da so bili nastavljeni stražniki, s poveljem, naznaniti ljudstvu, da jim je dovoljeno ploskati; da je bil s smrtjo kaznovan kdor je šel iz gledišča, ko je cesar pel. Dijomed, moj starejši brat, je moral v gledišče. Šel je težkega srca, kajti bolna je bila najina mati, zato sem jaz čul

pri njeni postelji; a skrbna mati ga je sama priganjala, naj gre. Preteklo je več ur, kar se materino trpljenje toliko shujša, da izgubi zavednost. Klicala je Dijomeda z glasom največje bridkosti; jaz nisem znal, kaj početi. Plakal sem in bdel pri njeni postelji in prosil bogove pomoči, katere nisem mogel dobiti, kajti vsi sosedje, vsi prijatelji so bili v gledišču. Le Ajant, stari suženj, je bil pri meni; čul je klicanje bolnice, videl je moje solze. — Kar še njega zmanjka ob moji strani; zvesti sluga je hitel v gledišče. Vedel je za navadni Dijomedov sedež, ki je bil trdo pri zidu v zgornjih vrstah. Stari mož je lezel po zunanji stenah in se prikazal mojemu bratu za hrptom. Ravno je pel trinog prizor iz »besnega Ajanta«; — kaj pač vé stari libijski sužnjik o cesarjevi prepovedi? »Dijomed! Tvoja mati gre k Aherontu^{b)} ter

^{a)} Gre k Aherontu = hoče umreti ali iti v spodnji svet, kjer tečejo tri temne reke. Aheron se zove reka v peklu, čez katero se mora vsak, ki je umrl, prepeljati v Plutonovo kraljestvo. Čez te reke je vozil v svojem čolniču stari sivi Karon (Charon), kateremu mora dati vsakdo en obol, denar, za voznino, zato so devali stari Grki in Rimljani umrlim obol v usta, da je mogel plačati ostremu brodarju.

te hoče blagosloviti, prej nego se loči, šepne neskrbnemu na uho. Nanagloma zadoni po gledišču Dijomedov krik, ki je močnejši, nego hripavi glas pevca-cesarja. Srdito se ozre Néron v višavo — pogled je njegova smrtna obsodba. A po bliskovo se povzpne Dijomed čez zid; kaj je njemu mar Néron, ako velja zagotoviti si blagoslov umirajoče matere? In kakor bi bila navzočnost sinova zdravilo: glej, odpre draga mati oči in nama migne k sebi, k postelji. Blagoslavlja je počiva njena roka nad najinima glavama — kar vstopijo trinogovi beriči in vlečejo neusmiljeno mojega Dijomeda proč od umirajoče matere; vkovali so ga in peljali k smrti. ljanje njegovih verig, — počí z boleznim krikom srce najine matere.

Mladenič poneha, glas mu grozi odpo-vedati, po sili skrije solzo, ker hoče biti trden, ker hoče biti mož.

Avel se ne sramuje solzice, ki mu pri-teče po zarjavelem lici. »Nesrečnik,« reče na tišem, »zdi se mi, kaj te vodi v Rim.«

»Prisega, da povrnem morilcu moje sreče, in kar je se nad menoj pregrešil,« odvrne Spor. »Hitel sem pred njim, ki se vrača v Rim. Jutri bo imel slovesen vhod po navadi zmagalcev; blizu njega bom; jaz, otrok, bom prinesel sužnemu svetu svobodo z enim mahljejem, z enim sunkom osvete.«

^{a)} Citared (citharoedus) = pevec, ki je ubiral liro in zraven popeval.

2. Raztegnitev poletnega dopusta: Po petletni službi naj se dajo trije, po desetletni službi pa en teden dopusta. Porodnicam naj se da dvatedenski dopust. Dosedanja navada, da se pri podeljevanju poročinkega dopusta odteguje poletni, naj se ustavi.

3. Stanovanjsko vprašanje za tobačno delavstvo je nujno. Generalni direkciji naj se naroči, misliti na stanovanjsko vprašanje in dati v tem hitro pomoč. Pri tem naj se ozira na poizvedbe krščanske organizacije, ki bodo predložene.

4. Konečna ureditev penzije delavcev se bode morala izvršiti. Visoko ministrstvo naj to vprašanje ne le hitro, marveč tudi vsem modernim zahtevam sedanjega časa primerno izpelje.

5. Vodjem tovarn naj se naroči, da se porablajo stari delavci in delavke za lažja dela.

6. Pri prihodnjih regulacijah naj se ozira na moške delavce in paznike.

7. Zmožnim delavcem naj se omogoči postati pazniki in poslovodje.

8. C. kr. tobačna režija in finančno ministrstvo naj se ozirajo na razmere zdravnikov. Zdravniki v c. kr. tobačnih tovarnah naj bodo definitivno kot c. kr. zdravniki nastavljeni in njih napredek po časovnem avanziranju urejen.

8. Od organizacij tobačnih delavcev vložene vloge naj generalna direkcija in finančno ministrstvo uvažujeta.

Poslanec Hybeš je vložil resolucijo za prosto soboto popoldne.

Poslanec Gostinčar za ureditev zadev trafikantov. Podpisana sta pod tem poročilom dr. Chiari kot načelnik in Gostinčar kot poročevalec.

Iz tega vsak lahko razvidi, da socialni demokratje v proračunski razpravi niti z besedico niso omenili starostne preskrbe tobačnega delavstva. Gostinčar pa je kot poročevalec zahteval, da se to modernim zahtevam primerno in hitro izvrši. Sedaj pa, ko se ta zadeva izvršuje, hočejo zase vzrok zboljšanja. To je hinavsko, toda nam vse-kako prav. Ako se ptič ne spozna po perju, se pa po dejanjih.

Med brati in sestrami.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisnikom. Zaradi praznikov naj se nam določijo dopisi najkasneje do ponedeljka, 20. t. mes., ker se mora list zaradi praznikov prej natisniti.

J. Š. Javornik. Vi prosite, naj Vam naznanim ime našega dopisnika, ki je kritikal Vaše postopanje. Tega seveda ne storimo. Časnikarji ne smejo nikdar in pod nikakim pogojem povedati, kdo da sodeluje pri listu. List, ki izda svoje sotrudnike, je nemogoč, časnikar, ki bi izdal svoje sotrudnike, greši proti mednarodnemu načelu uredniške tajnosti, ki je časnikarjem najsvetejše načelo in vsled katerega je že veliko časnikarjev jedlo jetniški ričet. Nikdar in nikoli naj nihče ne zahteva od kateregakoli lista ime kakega listovega sotrudnika. Toliko splošno. — Kar se tiče Vas, vzemite na znanje, da imamo proti Vam pripravljene še veliko gradiva, ki zagleda beli dan,

»Grozno dejanje tvegaš, dečko! Jenjaj! Zarotim te v imenu tvojega brata, tvoje matere, jenjaj! Ako doseže tvoj meč svoj namen, žrtev boš ljudske togote; ako ga zgreši tvoja roka, plen bodeš najgrozovitejšemu trinogu. Poznaš li Netona v vsej njegovej mogočnosti?»

»Moje oko nikoli ni videlo imperatorja, in vendar ne bom trepetal pred njegovo veličastjo; kajti oskrunjena je s krvjo. Sklenil sem račun za življenje, posvetil bogovom spodnjega sveta svojo glavo; ne strašijo me muke, ne plaši me smrt; moj naklep se ne dá preklicati.«

»Sedaj pa mi ti pripoveduj, moj dragi Avel,« govori dalje in izpremeni glas o svoji usodi. Je-li tvoj gospod zadovoljen s teboj? Cvete li kupčija? Si li srečen?»

»Jaz uživam milost svojega gospoda,« odvrne Avel. »Kmalu mi bo postarani mož izročil vso skrb za svojo kupčijo in srečen — da, srečen sem; ker imam največe darove, ki osrečujejo umrljivega, ker imam prijatelje in ljubezen.«

»Kako bogato se ti razcvita življenje!« Mladenič zdihne.

(Dalje prihodnjič.)

če ne prejenjate zabavljati čez krščanske socialce in če ne boste več odjedali starim ljudem že tako male bolniške šihte. Če boste še naprej prodajali sitnost, bomo vse to lepo opisali, kakor tudi, da na eni strani agitirate za socialno demokracijo, na drugi strani se pa — približujete duhovščini. Tudi o nekem »doktoratu« imamo zanimive podatke.

× × ×

Za politično zavednost slovenskega delavstva je nujno potrebno, da poleg svojega strokovnega glasila »Naše Moči« čita in naroča tudi naš vrli dnevnik »Slovenca«, ki se je vedno boril tudi za naše delavske pдавice. Zvestobo za zvestobo! »Slovenec« za nas ni za »Slovenca«. Slovenska delavka, slovenski delavec pozna hvaležnost. Zato vsi v dneh okoli novega leta agitirajmo za »Slovenca«, saj kolikor bolj bo »Slovenec« razširjen, kolikor večji bo njegova moč, toliko večji bo tudi njegov vpliv nam v prid. Za »Slovenca« pa tudi zato hočemo delati in se nanj **naročati**, ker vemo, da ondi ni prave strankarske zavednosti, kjer ni požrtvovalnosti. Kolika je ondi zavednost, kjer vse takoj sproti vsak dan izvedo iz »Slovenca«, ki nam hitro objavlja vse svetovne dogodke, vse novice, ki sproti uspešno odbija napade nasprotnikov, a skrbi tudi za naše razvedrilce z zanimivimi podlistki. Vse to hoče še boljše storiti v novem letu. »Slovenec« velja za celo leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 vin. **Delajte vsi na to, da kjer eden ne zmore naročnine, da se jih združi več in da tako skupno naroče en iztis »Slovenca«.** Letni izdatki za posameznika so **pomembno zelo neznatni, koristi pa velike!** Naš odgovor na zelene brosure nasprotnikov bodi v dneh pred novim letom povsod agitacija za »Slovenca«, ki je bil vedno naš, ki hoče biti naš, mi pa dokažimo, da smo njegovi!

Prihodnji torek vsi k predavanju v veliko dvorano »Uniona« k javnemu predavanju! Prihodnji torek bo zopet v veliki dvorani »Uniona« krasno javno predavanje. **Posebno slovenske delavke udeležite se ga polnoštevilno.** Predaval bo gospod profesor dr. Gruđen o **Devici Orleanski — vzoru Slovenkam** ter bo svoje predavanje pojasnjeval s prekrasnimi skioptičnimi slikami, ki so prišle te dni iz Francoskega. Slovenske delavke, agitirajte za največjo udeležbo! Vse k predavanju! Vstopnina 10 vinarjev za osebo.

Na pomoč koroškim Slovincem! Naš narodno obrambeni odsek je te dni v »Slovenski krščansko socialni zvezi« ustanovil tudi ženski oddelek naše narodne obrambe, ki nam pošilja naslednji poziv: »Vsak dan prihajajo s Koroškega žalostnejše vesti o zatiranju naših slovenskih bratov na Koroškem. Tujec hoče grabiti poslednjo slovensko deco na Koroškem ter jo odtujiti narodu in veri. Tako dela tujec za socialno demokracijo in po njej za nemštvo. Ali pa rešimo, kar se rešiti dá! Bratom pomoči nesimo. **Slovenskim otrokom na Koroškem priredimo Božičnico.** V lepem božičnem času spominjajmo se najubožnejših med nami, naših koroških slovenskih bratcev in sestic. Dobrodošel je vsak vinar v ta namen. Kdor, katera more, naj v tvornici kaj nabere in naj odpošlje upravištvu »Naše Moči«, ki bo sprejeti denar oddalo narodno obrambnemu odseku za Božičnico koroškim Slovincem. V tobačni tovarni ima pa itak narodno obrambeni odsek že svoje vrle zaupnice, ki naj delo poneso tudi med drugo delavstvo!

Jesenice. »Napreju« ne dá miru, da komandira našo policijo ter jo kliče na pomoč, da bi klerikalce zapirala. Danes Vam toliko rečemo, da policije mi nismo nikdar zagovarjali, pač pa še večkrat pojasnili resnico zoper vaše laži. To vam pa že danes konstatiramo, da je v tem, kar pišete o komandi gerentovi in uboju policije, 99 odstotkov laži, ter se bo to tudi kmalu pri sodišču izkazalo. Špekamra bode pela, a komu? Bodemo že poročali po razpravi.

Sava. A. Kristanov »Napreju« govori in piše o klerikalnih lažnivcih. Da je pa le on tisti lažnivec, vidimo v zadnjem »Napreju«, ko piše o našem lepem shodu, kjer je vse zlagano, kar piše, samo da je bil 14. novembra. Torej edino dne shoda ni spremenil. Ferrerjovec M. . . . , ki je bil tudi na našem shodu, naj drugi kar pred shodom poročilo napiše, morda bo kaj uganil. Ako pa pride na naš shod, pa vse narobe vidi in sliši. Ne razloči tudi našega strokovnega društva od Jugoslovanske stro-

kovne zveze. Posebno mu je pa pri srcu bratovska skladnica, ta beseda mu je ves čas med shodom zvenela po ušesih. Torej malo manj laži v drugo gosp. M. . . . , nekaj jih pa mora na vsak način biti, sicer vaš »Napreju« ni tega imena vreden.

Sava. V št. 23. »Napreju« se prav klavčno zagovarjajo soc. demokrati, ker mi ne morejo dokazati, da so resnico pisali. Ni tega dolgo, ko je »Napreju« poročal, kake dohodke imam, zdaj pa poroča, da nimam nič. No, čeprav jaz nimam nič, moj oče pa še ima toliko. Sram vas je, ko sem vam nagrado razpisal in si ne upate po njo priti. Ne zgovarjajte se na ajmohtarje, jaz nočem nobenih ajmohtarskih prič. Samo socialni demokratje mi naj dokažejo, pa da ne bodo tako lagali, kakor lažnjivi dopisun »Napreju«. Potem pogrevate še eno staro stvar, na katero sem vam že dal lepo kontro, da se so vam nosovi doli obesli. Pa če hočete vedeti, da je ona oseba res dobila podporo in koliko, imate 8 dni časa, da pridete k meni, pa še Kristan naj pride z vami. Bodem vam pod nos pomolil knjige in pobotnice. Dalje pišete, kot bi bil jaz dejal, da zagovarjate mojstre v tovarni, ali da igrate prepovedane igre. Na te vaše besede bom pa mogel zopet nagrado razpisati, da mi te vaše laži dokažete. — Vaš prijatelj Franc Čebulj, pa ne rdeč, je črn.

Jesenice. Našim liberalcem in Nemcem ne gre v glavo, da bi tudi delavci prišli v občini do pravic. Sedaj jim že teče voda v grlo, pa še malo brcajo. Liberalni kravjeki, — zvonili so pred časom pri občinski seji s kravjimi zvonce, namesto da bi bili kaj storili v blagor občine, — so se pobratili z Nemci. Minuli teden so imeli posvetovanje, da bi župana volili. Dobro bi bilo res, da bi imela naša občina župana, pa ti preklicani Nemci in liberalni kravjeki so do sedaj vsako župansko volitev preprečili. Sedaj se boje, da bi ne prišla v veljavo nova občinska volivna reforma, so pa dobili na pomoč še okrajno glavarstvo, katero je delavcem tako naklonjeno, da delavske prošnje neugodno rešuje, ali pa v koš meče, ter zadržuje od občine predložene ogleda, ki bi delavstvu koristilo, namreč nova pota, šola ter še več drugih važnih naprav. Vse se je skup zvezalo, da bi te preklicane klerikalce pregnali iz Jesenic. Kakor se čuje, so liberalci z gospodom Šreyem na čelu lotili se nesramnega dela, da lažejo in obrekujejo gospoda gerenta zaradi tega, ker je on v enem dobrem letu več naredil, kot prej liberalci petnajst let. Delavci na Savi imajo sedaj vsaj vodo, ter nekdanje grape so se spremenile v lepa pota. Da bi pa savški delavci ne imeli dobrih potov, se ni nič več kot 25 liberalnih kravjekov pritožilo. Vpijejo, da jim je ljubši komisar, kakor Čebulj, ker je klerikalec. Ako ga bode te vi plačali dobro; mi delavci pa pravimo, župana le izvolite, samo liberalca ne. Če smo pa bili toliko časa brez njega, bodimo še toliko, da se občinski volivni red spremeni, ker ta odbor ni zmožen, da bi vladal na Jesenicah, ker so zraven liberalni škodljivci.

Trst. Dasi je »Naša Moč« delavsko glasilu in se briga le za delavske interese, vendar upam, da mi bo odstopila nekoliko prostora, da napišem par vrstic o čednostih, kakor o ponižnosti, človekoljubju, požrtvovalnosti itd. V prvi vrsti naj omenim veliko ponižnost predsednice »Ferrerovega zavoda« (poprej zavod sv. Nikolaja), ki se je na občnem zboru izrazila, da je nevredna jermena od Ferrerovih čevljev odvezati, z veliko gorečnostjo je zagovarjala »Edinost«, ki še nikdar ni pisala proti škofu, nas pa je le obžalovala, da smo tako nizkih misli, da »Edinost« in Ferrera sovražimo. Dalje občudujemo veliko advokatsko požrtvovalnost in samozatajevanje gospe tajnice, da se je v zavod vozila. Ni lepo, da taka dama, ki gleda le na čast, da si pusti od ubogih služkinj plačevati za svoje delo, h kateremu je ni nikdo drug priganjal, kakor morda želja po mesečni nagradi. Mislim, da s sedanjim občnim zborom, na katerem so nas ven podile, bo izginilo mnogo članarine, še več podpor od dobrotnikov, potem bo tudi zmanjkala nagrada in ž njo vsa požrtvovalnost. V Ferrerovem zavodu nameravajo zdaj po mislih Ferrerjevih najprvo napraviti krematorij za postelje in stenice. Mislim, da dobrotniki, ki pošiljajo svoje darove zato, da se podpirajo uboga brezposelna dekleta, ne nameravajo podpirati lenobe odbora in vodstva, ker le po njih vnemarnosti bi mogla priti posteljna oprava v krematorij. — Jeruzalemska hči.

Sava. Resnica je, da je novi delavski red pri nas samo za delavce, a ne za gospode, ker ga ne nadzoruje nobena politična oblast. V § 3. delavskega reda se čita, da se o praznikih dela le po potrebi. Zadnji praznik dne 8. t. m. je delalo na Savi tri četrtine delavcev, na Javorniku pa razun desetih vsi. V tem paragrafu stoji, da se mora dati delavcem dopoldan prosto, da opravijo svojo versko dolžnost. Tako se ta delavni red ozira na obrtni zakon. Upamo, da bode tukaj poseglo vmes okrajno glavništvo, saj je ono ta delavski red potrdilo. Če se bodo tako zakoni teptali, bode treba na višjem mestu podrezati.

Sava. Naši socialni demokratje ne morejo dati miru našemu strokovnemu društvu. Jeze se nad njim ter zabavljajo po gostilnah, v Kristanovi cunji so pa pisali, da že umira. O tem naj jim toliko rečemo, da bode občni zbor pokazal, ali je umrlo, ali še živi. Ker ne privoščite svojim tovaršem boljših časov, pa zabavljate. Toliko časa le držite jezik za zobmi, dokler ne bode vi imeli takega društva, da bi bilo našemu enako. Vprašamo vas le, kje imate vi kako društvo, katero bi za eno krono na mesec dajalo skozi deset tednov bolniško podporo po 80 vin. na dan, ob smrti moža vdovi 50 kron, pravno varstvo in potnino ter prispevek k listu. Kdor pa plača 30 vin. na mesec, ima pa razun bolniške podpore vse prej omenjeno, v slučaju dolge bolezni pa tudi podporo. Socialni demokratje ste naredili na Savi prepad med delavci, razdvojili ste delavstvo v stanovski in gospodarski organizaciji. Ni potreba hvaliti se nam, kdor nima zaplankanih ušes in oči, vidi, kje je pomoč. Delavci, kateri ne trobite v rdeči rog, pristopite k strokovnemu društvu. Sedaj, ko bo društvo pristopilo k »Jugoslovanski strokovni zvezi«, bode še veliko večjega pomena. Ne ozirajte se na rdeče razdiravce. Vsi torej v društvo, kjer imate pomoč v bolezni, ob brezposelnosti, kadar se vam krivica godi, izobrazbo in podporo v slučaju smrti. Na delo, tovariši, da se bodo nasprotnikom društva še bolj sline cedile.

Izpod Možaklje. Trije sodrugi od enakosti in bratstva pod Možakljo so se z alkoholom pokrepčali. Potem pa ni bila več enakost, ko je eno bratstvo dve enakosti premagalo ter skozi vrata pometalo. Sicer nam to ni bilo v škodo, ampak v veliko zabavo.

Prometna zveza.

Iz Bohinjske Bele. V nedeljo popoldne se je vršil v stari šoli na Boh. Beli železničarski shod po § 2. zborn. zakona. Navzočih je bilo okoli 60 železničarjev. Poslanec Gostinčar je govoril o državnem zboru in o potrebi dobre organizacije. Poslanec Piber pa je pojasnjeval domače razmere železničarjev. Sklenilo se je ustanoviti podružnico »Prometne zveze« in se je v to izvolil odbor iz sedmerih članov.

Za december 1909 naj se vplačajo dne 1. januarja prispevke za sledeče rajne člane: 1. Viktor Casanova, Žižkov; 2. Rozina Stump, Schlackenwerth; 3. Simon Sparber, Freienfeld; 4. Adelheid Holzleitner, Linc; 5. Rozina Adang, Trident; 6. Andrej Zimmermann, Fieberbrunn; 7. Neža Sicherle, Kranj. Vplača naj se a sedem slučajev, vsak slučaj po 5 vinarjev, skupaj torej plača vsak član 35 vinarjev.

Obvestilo osrednjega vodstva. Na prošnje za podpore, ki jih ne priporočajo krajne skupine ali plačivnice, se ne more jemati ozir.

Z Dolenjskega. Dolgo časa sem molčal. Nisem pa molčal zato, ker bi ne imel ničesar pisati. Nikdar bi ne mogel dovolj popisati naših žalostnih razmer in če bi tudi vedno pisal. Časa nisem imel ne ob nedejljah, še manj pa ob delavnikih. Mislil sem pa tudi vedno na to, da bom s prvim svojim dopisom že lahko naznanil »Naši Moči«, koliko smo dobili prožni delavci od tistih treh milijonov kron, ki so določeni v izboljšanje železničarjev. Doslej še nismo ničesar dobili. Skoraj je to neverjetno, ker bi morali dobiti izboljšanje že ob novem letu, toda še sedaj ni nič. Vprašali smo tudi našega prožnega mojstra o tem, pa rekel nam je, da bomo že dobili, kakor hitro bodo gospodje zračunali, koliko izboljšanja pride na posameznika. In pristavil je smehljaje: Dobili boste vse od 1. januarja t. l., to bo veliko denarja, takrat bo pa že velik praznik. In prožni mojster je imel prav. Gotovo

bo to velik praznik, ker se postimo zanj že enajst mesecev. Še veliko večji praznik bo to, kot Velika noč, ker za Veliko noč se posti le 40 dni, mi se pa že enajst mesecev. Ako pa gospodom delajo računi toliko preglavic, jim pač lahko nekaj svetujemo, kar bo gospodom in nam prav po godu. Gospodje si ne bodo toliko belili glav, mi bomo pa hitreje prišli do svojega obljubljenega izboljšanja. Nedaleč od Zatičine imamo moža, ki je izdelal, preštel in prodal že na milijone žebeljev; s kronami bo še hitreje z računi pri kraju. Če ga vsi prosimo, naj nam pomore iz zagate, bo to prav rad storil in prišel pomagat gospodom izgotoviti račune, nam pa denar šteti. Pa šalo na stran! Zima je tu. Mi in naše družine potrebujemo tople obleke, obuval, drv itd. Draginja je neznosna, zaslužek pa tak, d a še za potrebni živež ne zadostuje. Pred desetimi leti je veljal mernik koruze 2 K 40 vin., danes velja 4 K 60 vin.; kilogram špeha je veljal 88 vin., danes pa 1 K 84 vin. Dražji so prav vsa živila. Kaj pa obleka in obutev. Usnje je trikrat dražje kot pred desetimi leti. Kje naj vzamemo denar? Poleti smo delali čez uro in smo več zaslužili; zdaj pa ok več potrebujemo, pa še vsak dan ne delamo ne, ker je slabo vreme. Želodec in mraz pa ne vpraša po vremenu; vsega je treba, a denarja ni. Bližajo se prazniki, ki pa bodo za nas prav žalostni, ako se doslej milijoni ne razračunajo. Gospodje, ki imate opraviti z računi in z našim denarjem, požurite se, ako si nočete nakopati grdega greha, ki je: Delavcem in najemnikom zaslužek pridrževati ali pritrgovati.

Organizacija J. S. Z.

(Dalje.)

III. Nadzorstvo.

Nadzorstvo sestoji iz 5 članov, ki jih voli glavni občni zbor. Nadzorstvo in vsak član nadzorstva posebej bodo nadzirali vse delovanje načelstva v J. S. Z., posebno pa knjigovodstvo, blagajno, izvrševanje pravil in sklepov glavnih občnih zborov itd.

O nadzorovanju bo predsednik nadzorstva poročal na glavnem občnem zboru.

Najvišji društveni organ, torej tudi nad načelstvom in nadzorstvom, je pa

IV. Glavni občni zbor.

Glavni občni zbor je reden ali pa izreden. Reden občni zbor je enkrat na leto, sklicuje ga **načelnik**, oziroma njegov namestnik, razglasi se mora vsaj 14 dni prej po listih, ki jih določi načelstvo.

Izreden občni zbor se skliče ali po lastni inicijativi načelstva, če se mu to zdi potrebno, ali pa na zahtevo nadzorstva ali tretjine skupin.

Če bi načelnik, oziroma njegov namestnik kljub zahtevi nadzorstva, oziroma tretjine skupin ne hotel sklicati bodisi rednega ali izrednega glavnega občnega zbora, ga lahko skliče predsednik nadzorstva, oziroma njegov namestnik.

* * *

Kdo vse tvori glavni občni zbor? Kdo sme na glavni občni zbor in kdo ima tam glasovalno pravico?

Tvorijo ga **načelstvo**, nadzorstvo in **zastopniki** skupin ter plačivnic. Posamezni člani J. S. Z. nimajo te pravice. To pa iz popolnoma praktičnih ozirov in s stališča enakopravnosti.

Vsi člani ne morejo na glavni občni zbor, zlasti ne iz oddaljenih krajev, n. pr. delavci iz Dalmacije, pač pa lahko pridejo njihovi zastopniki (zastopniki skupin), katere pooblasti shod skupine s pismenim potrdilom.

S stališča enakopravnosti **vseh** članov ne moremo dopustiti, da bi posamezni člani imeli pravico do glasovanja. Zakaj ne? Društvo bo v najkrajšem času štelo kakih 10.000 članov in sicer v vseh že napominanih kronovinah.

Na glavni občni zbor bi ne mogli vsi člani, ampak samo oni iz Ljubljane in njene okolice, iz oddaljenih krajev pa samo zastopniki.

Nedopustno je, da bi neznatna manjšina n. pr. 500 članov iz Ljubljane in nje okolice odločevala in majorizirala vse druge, ki ne morejo na glavni občni zbor. Volje 500 članov bi ne mogli smatrati za voljo vseh n. pr. 10.000 članov. Na glavnem občnem zboru se mora pokazati verna slika

razmer in strank v društvu. Zato pa tudi zastopniki skupin ne bodo imeli enakega števila glasov; vsak zastopnik bo imel toliko glasov, kolikorkrat po 15 članov J. S. Z. bo on zastopal na glavnem občnem zboru.

Glavni občni zbor je sklepčen, če je zastopana vsaj polovica članov. Če ni, se sme po preteku pol ure pričeti nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu.

Kadar se glasuje o delovanju načelstva in nadzorstva, ne smejo glasovati člani načelstva in nadzorstva.

Kompetenca glav. obč. zbora:

Glavni občni zbor

1. voli načelstvo, razen glavnega tajnika,
2. voli nadzorstvo,
3. sklepa o poročilih načelstva in nadzorstva,
4. določa vpisnino in prispevke,
5. določa najvišje možne podpore,
6. sklepa o prizivih,
7. sklepa o predlogih, ki pridejo na glavni občni zbor,
8. sklepa, je li se sme J. S. Z. raziti.

Ti slučajji so taksativno naštet, o vseh ne izpremene pravila, le **načelstvo**.

Za izpremembo pravil je treba, da je polovica članov zastopana in da glasujeta dve tretjini navzočih zanj.

Predlogi članov se morajo **načelniku** naznaniti vsaj deset dni prej. Kasnejši predlogi se dopuste le, če temu pritrdi načelstvo.

(Dalje prih.)

Priporočamo našim rodbinam KOLINSKO CIKORIJO.

Kjer sta v redu **tek, prebava,**
Sta telo in duša zdrava!

Torej: Da ne boš bolan,
Vživaj pravi „**FLORIAN**“.

Želodčni likér



je pripravil tek in prebavo marsikomu,
ki je zamán kupoval draga in neprijetna
zdravila!

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost „ „ 4-80.

Naslov za naročila: „**FLORIAN**“, Ljubljana.

Ponaredbe kaznive.

A. ŽIBERT

• LJUBLJANA •
PREŠERNOVA ULICA

**PRIPOROČA SVOJO VELIKO
ZALOGO ČEVLJEV
DOMAČEGA IZDELKA.**

**Veliki nakup zniža ceno
Veliki promet
omogoči veliki nakup**

Vsled tega gledam edino na veliki promet in prodajam blago po najnižjih cenah. Ne visoke cene, ampak veliki promet je moj dobiček, ker se blago hitreje proda, sfranka je zadovoljna ker sveže blago po ceni kupi. Pri nakupu manufakturnega (gvaninega) blaga dobi se za moške ali ženske fino ali prosto blagovoli se poslužiti tverde

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ulica 5, to je glavna trgovina. Podružnice tverde so: Pri Škofu, Pogačarjev trg (Sadni trg) v veliki mestni hiši Pri Miklavžu, Medena ulica

V vseh teh trgovinah se bode te prepričali v veliki zalogi blaga vseh vrst v nizkih cenah in prijazni postrežbi

Pazite natančno na imenovane tverde!

Na deželo se pošiljajo vzorci poštnine prosto



Velika zaloga! Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaže i. t. d.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:

rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat i. t. d.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

- Primerna darila za godove in druge prilike -

Priporoča se z velespoštovanjem

FR. MERSOL, Ljubljana, Mestni trg 18.

Pozor slov. delavska društva!

kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženske in moške oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!



Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekmorska družba.

Veljavne vozne liste (Sifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši »KMETSKA POSOJILNICA« nasproti gostilne pri »FIGOVCI«.

Gričar & Mejač

:: Ljubljana ::

Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke

:: novosti ::

v konfekciji za dame

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA

v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepljeno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 50 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kaplje proti zobobolu, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Mazilo zoper pege, lonček 1 K.
Obliž za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatljica 60 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 80 vin.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, škatljica 50 vin., 6 škatljic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oces, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepljeno in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za lase, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 vin., in 4 krono 80 vin.
Železnate kroglice, proti bleidici (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Matej Orehek :: Ljubljana

prodajalna v lastni hiši Kolodvorska ulica 26

Največja izbira raznovrstnega blaga kot: izgotovljenih oblek domačega izdelka, velika izbira klobukov in čepic, vseh velikosti obuvala, perila, ovratnic, kovečkov za izseljence, srebrnih ur in veržic in vseh galanterijskih predmetov priporočam

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4%, to je: daje za 200 kron 9 kron 30 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za stedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r. predsednik, podpredsednik.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet v l. 1908 čez 72 milijonov K.

Lastna glavnica kron 420.537-92

Stanje vlog čez 20 milijonov K.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8, pritličje v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za franč. cerkvijo

prejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure 4 1/2% brez kaknega odbitka, tako da prejme vložnik zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2% od vsakih 100 kron čistih 4-50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje.

Dr. Ivan Šušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpred. Odborniki: Anton Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl. Anton Kobi, posest. in trg. Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposest. v Ljubljani. Matija Koar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posest. in blag. »Ljudske posojil.«, Ivan Pollak ml., tov. Karol Pollak, tov. in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

**Ivan Jax in sin v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17**

priporočata svoje bogate zaloge ::

vozni koles

Šivalni stroji za rodbino in obrt

